

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU NEDİR?

OSB, belirtileri yaşamın ilk üç yılında ortaya çıkan; sosyal etkileşim, iletişim ve sınırlı/yineleyen davranışlara ilişkin güçlükleri kapsayan karmaşık ve gelişimsel bir bozukluktur.

OSB'İN OLASI NEDENLERİ

CİNSİYET: Erkek çocuklarda görülme sıklığı kız çocuklara göre dört kat fazladır.

AİLE GEÇMİŞİ: OSB olan bir çocuğu olan anne babaların diğer çocuklarında OSB olma olasılığı artmaktadır. OSB olan çocukların anne babaları ya da akrabalarında da OSB'yi karakterize eden özelliklerden bazılarının var olduğu bilinmektedir.

DİĞER TIBBİ DURUMLAR: Frajil X Sendromu, Tuberoz Skleroz ya da Rett Sendromu gibi bazı sorunları yaşayan çocuklarda OSB riski daha fazladır.

ERKEN DOĞUM: 26. haftadan erken doğan çocuklarda OSB riski daha fazladır.

GENLER: o Pek çok farklı gen OSB gelişmesinde rol oynamaktadır. Mutasyonlar OSB riskini artırmaktadır.

OSB'de Belirtiler

- 6 aylık olduğu halde gülümsememe
- 9 aylık olduğu halde ses ya da yüz ifadelerini taklit etmeme
- 12 aylık olduğu halde adına tepki vermeme
- 12 aylık olduğu halde agulama ya da babıldamanın olmaması
- 14 aylık olduğu halde nesnelere işaret etmeme ya da el sallamama
- 16 aylık olduğu halde tek sözcük, 24 aylık olduğu halde iki sözcüklü ifadeler kullanmama
- 18 aylık olduğu halde sembolik (-mış gibi) oyun oynamama
  - Göz kontağı kurmaktan kaçınma
  - Yalnızlığı tercih etme, diğer insanlara karşı sınırlı ilgi
    - Rutinlere aşırı bağlılık
- Sahip olunan dil becerilerini ya da sosyal becerileri herhangi bir yaşta yitirme
- Sınırlı ortak dikkat becerileri (Başkalarıyla aynı yöne bakmama)
- El çırpma, yerinde sallanma ve etrafında dönme gibi tekrarlı hareketler yapma

OSB Olan Bireylerin Özellikleri

- o Sınırlı göz kontağı
- o Sınırlı ortak dikkat
- o Diğer insanların davranışlarına karşı ilgisizlik
- o Sohbet başlatma ve sürdürmede güçlük
- o Sözel olmayan iletişim biçimlerini (dokunma, jest-mimik, gülümseme vb.) kullanma ve anlamada güçlük
- o Hayali oyunlar oynamada sınırlılık
- o Gecikmiş dil becerileri
- o Ekolali (tekrarlayıcı sözel ifadeler kullanma)
- o Soyut ya da mecazi sözcük ya da deneyimleri anlamada güçlük
- o Nesnelere sıra dışı amaçlarla kullanmak
- o Nesnelere duyuşal özelliklerine (ses, renk, hareket vb.) aşırı ilgi
- o Nesne takıntıları
- o Sıra dışı konulara aşırı ilgi
- o Düzen ve rutinlerinde olan değişikliklere aşırı tepki
- o Kendine ve başkalarına zarar verici davranışlar
- o Uyku ve yemek problemleri
- o Görsel, dokunsal ya da işitsel uyarılara karşı aşırı hassasiyet

OSB ile İlişkili Önemli Konular

- Gelir durumu, yaşam biçimi ve eğitim düzeyi ile OSB arasında bağ yoktur.
- Henüz OSB ve herhangi bir aşı arasında bir bağlantı olduğunu gösteren güvenilir bir araştırma yoktur.
- OSB tanısını yalnızca çocuk ruh hastalıkları uzmanları (çocuk psikiyatristleri) ve çocuk nörologları koyabilir.
- Bazı ortak özelliklerine karşın, OSB olan çocuklar bir yelpaze içinde yer alırlar ve birbirinden çok farklı özellikler sergileyebilirler.
- OSB olan bireylerin yaklaşık %40'ında farklı düzeyde zeka geriliği ve öğrenme güçlüğü vardır.
- OSB olan bireylerin erken (tercihen üç yaştan önce) tanı alması eğitimin erken başlamasını sağladığı için önemlidir.
- OSB olan bireylerde dikkat ve hafıza sorunları yaygın biçimde görülür ve akademik gelişimi güçleştirir.
- OSB olan bireyler sosyal açıdan uygun olmayan davranışlar sergileyebilirler.
- OSB olan bireyler dili anlamada ve kullanmakta güçlük yaşayabilirler. OSB olan bireylerde ortak dikkat, taklit, oyun, günlük yaşam becerileri ve motor becerilerde sınırlılıklar görülür.

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BOLUMU

ADRES: KAZIM KARABEKİR MAHALLESİ,
HEKİMSUYU CAD.
NO: 58

TELEFON: (212) 563 70 23

Website: <https://gopram.meb.k12.tr/>

GAZİOSMANPAŞA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

